

Asia: VN/23227/2021

## **Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi rakentamislain mukaisten rakentamisen luonnollisten henkilöiden pätevyysien toteamisesta**

### Lausunnonantajan lausunto

#### **Valtuutettua toimielintä koskevat huomiot.**

Käytännön tasolla avoimia kysymyksiä ja epävarmuutta liittyy siihen kuinka paljon pätevyystodistuksia antavia tahoja alkaa ilmaantua ja millaiseksi näiden ansaintalogiikka muodostuu. Hallituksen esityksessä myös pätevyysrekisterin tekninen toteutustapa jää melko avoimeksi. Jotta lakiesitys saavuttaisi tavoitteensa, on tärkeää, että sekä rakennusvalvontaviranomaiset että tilaajat voivat luottaa siihen, että suunnittelijoilla ja työnjohtajilla todella on heidän ilmoittamansa pätevyudet. Tämän edellytyksenä on, että tietojärjestelmät ja tarvittavat rajapinnat sertifiointiyritysten ja kuntien välillä on rakennettu. Lakiesitys kytketään perusteluissa tekniikan osalta valmisteilla olevaan rakennetun ympäristön tietojärjestelmään (RYTJ) ja sitä koskevaan lainsäädäntöön. Uusien tietojärjestelmien ja rajapintojen perustamisesta ja ylläpidosta aiheutuvat taloudelliset ja ympäristövaikutukset jäävät esityksessä hieman avoimiksi. Pidämme kuitenkin hyvänä, että varsinainen lakiteksti ei vaikuta sitovan pätevyysrekisteriä kiinteästi RYTJ:än.

Todistuksen myöntämistä, todistusta ja todistuksen saajaa koskevat huomiot.

-

#### **Ympäristöministeriötä koskevat huomiot.**

Hallituksen esitys sisältää kaksi kokonaisuutta:

1. Esitys sisältää säännökset toimielimestä, joka voi antaa todistuksia rakentamislain määriteltyjen rakentamisen pätevyysien osalta kunnallisten rakennusvalvontojen käyttöön.
2. Esitys velvoittaa ympäristöministeriön antamaan todistuksia ulkomaalaisten tutkintojen vastaavuudesta rakentamisen tutkintojen osalta mahdollisesti valtuuttaen toimielimen antamaan todistuksen tutkinnon vastaavuudesta osana rakentamisen pätevyydestä annettavaa todistusta.

Lakiesityksen tavoitteena on parantaa rakentamisen laatua vähentämällä rakennusvalvontojen hallinnollista työtä. Tämä tapahtuisi eriyttämällä kelpoisuusarviointi omaksi kokonaisuudekseen.

Nykyisin esimerkiksi FISE Oy ja SAFA ry antavat vapaaehtoisia pätevyystodistuksia, joita rakennusvalvontaviranomaisen ei tarvitse hyväksyä.

Yleisesti ottaen voidaan todeta, että hallituksen esitys on tärkeä ja pääosiltaan kannatettava uudistus, joka mahdollistaisi esimerkiksi ym. todentamisyhteisöjen aseman laillistamisen. Tämä vähentäisi tulkintaepäselvyyksiä yhteensä lähes 300 kunnallisen rakennusvalvonnan välillä.

#### **Rekisteriä tai rekisterinpitoa koskevat huomiot.**

Esityksessä ei oteta lainkaan kantaa sillanrakennukseen. Vaikka se kuuluu pääasiassa liikenne- ja viestintäministeriön hallinnon alan piiriin, niin sitä koskevat vastaavat pätevyysvaatimukset. Voi olla esimerkiksi turvallisuuteen liittyviä syitä, miksi liikenneinfrastruktuurin ja muun rakennetun ympäristön tietojärjestelmät on syytä pitää erillään, mutta olisi hyvä ainakin selvittää, olisiko hallinnonalojen yhteinen pätevyysrekisteri valtiontaloudellisesti kannattavampi investointi kuin useampi erillinen.

#### **Ulkomaisten tutkintojen vastaavuutta koskevat huomiot.**

Koskien esityksen toista asiakokonaisuutta eli ulkomaalaisten tutkintojen hyväksymistä osana pätevyyksien arviointia, korostamme eroa tutkintojen rinnastettavuuden ja vastaavuuden välillä. Nykyisin ulkomailla suoritettujen korkeakoulututkintojen osalta päätöksen tutkinnon tason rinnastamisesta esimerkiksi alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon tekee Opetushallitus. Opetushallituksen päätöksessä ei oteta kantaa tutkinnon alan tai sisällön vastaavuuteen tai muiden mahdollisten edellytysten täyttymiseen, vaan ympäristöministeriön ohjeen YM2/601/2015 mukaisesti näistä päättää rakennusvalvontaviranomainen. Hallituksen tuore esitys ei tee eroa tutkinnon vastaavuuden ja rinnastettavuuden välillä ja on mahdollista, että tutkintojen vastaavuuden arviointiin liittyvää työmäärää on aliarvioitu.

#### **Siirtymäaikaa koskevat huomiot.**

-

#### **Mahdolliset muut huomionne esitysluonnoksesta.**

-

Nylund Päivi  
Oulun yliopisto